

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Центр правового забезпечення розвитку науки і технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Науково-дослідного інституту

інтелектуальної власності НАПрН України

“26” вересня 2023 р., протокол № 10

Голова вченої ради

Наталія МИРОНЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ**

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань 08 «Право»
/шифр і назва/

Спеціальність 081 «Право»
/шифр і назва /

вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)

Розробник старший науковий співробітник відділу питань захисту
прав інтелектуальної власності, д.ю.н., проф. Бакалінська О.О.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Захист від недобросовісної конкуренції» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії.

Аналіз поточної ситуації у сфері формування суспільних відносин, пов'язаних зі створенням та використанням об'єктів інтелектуальної власності, вказує на водночас позитивну та негативну динаміку, оскільки поживлення на ринку прав інтелектуальної власності спричиняє зростання кількості порушень зазначених прав. Одним з найбільш поширених порушень є прояви недобросовісної конкуренції прямо або опосередковано спрямовані на об'єкти інтелектуальної власності або неправомірне їх використання.

Новації чинного законодавства в сфері інтелектуальної власності та практики виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції в адміністративному та судовому порядку, вимагає поглибленого вивчення фахівцями у сфері інтелектуальної власності, які пов'язують свою майбутню діяльність із захистом цих прав. Тим більше, що у правозастосовчій практиці постійно виникають питання щодо співвідношення механізму захисту прав інтелектуальної власності з нормами і механізмами забезпечення розвитку конкурентного економічного середовища та створення ефективного комплексного механізму захисту надбань добросовісної та ефективної конкуренції

Важливе місце серед праць, присвячених питанням проведення та визначення ролі захисту від проявів недобросовісної конкуренції, займають роботи Г. Андрощука, А. Бойка, О. Дашенко, Ю. Журика, З. Борисенко, А. Кисліцина, І. Коваль, Н. Круглової, Т. Демченко, О. Бакалінської, О. Безуха, О. Вінник, С. Валітова, Д. Задихайла, Н. Саніахметової, В. Щербини та інших науковців, доробок яких враховано при підготовці даного курсу.

Програма курсу підготована з врахуванням положень конкурентного законодавства, а також спеціального законодавства у сфері інтелектуальної власності.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, рівень вищої освіти	
Галузь знань	08.«Право»
Спеціальність	081 «Право»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	60
Кількість кредитів ЕКТС	2

Кількість модулів	1	
Кількість змістових частин	1	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестр	4	4
Лекційні заняття	20	6
Практичні, семінарські заняття	20	2
Самостійна робота	20	52
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння норм законодавства України у сфері захисту від недобросовісної конкуренції та недобросовісної рекламної діяльності, що спрямовані на неправомірне використання прав інтелектуальної власності, або об'єктів в яких ці права втілені, а також відпрацювання навичок застосування в практичній діяльності отриманих знань та норм до рішення конкретних задач щодо побудови стратегії і тактики захисту об'єктів інтелектуальної власності від неправомірних посягань з боку недобросовісних конкурентів та формування ефективної моделі антимонопольної комплаєнс-стратегії спрямованої на протидію неправомірним посяганням.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

Знати:

- нормативно-правове регулювання захисту від недобросовісної конкуренції;
- місце і роль захисту від недобросовісної конкуренції в правовому механізмі захисту прав щодо об'єктів інтелектуальної власності;
- принципи та процедури виявлення і припинення порушень у формі недобросовісної конкуренції;
- склад суб'єктів та характеристику об'єктів посягань у справах про недобросовісну конкуренцію;
- сучасні стратегії захисту прав та і законних інтересів учасників конкурентного змагання та особливості застосування норм конкурентного законодавства та законодавства в сфері інтелектуальної власності;

- аналіз практики застосування конкурентного законодавства та особливості доведення фактів порушень;
- світовий досвід і практику застосування норм конкурентного законодавства в сфері недобросовісної конкуренції;
- форми застосування спеціальних знань судового експерта;
- новітні тенденції судового захисту від проявів недобросовісної конкуренції.

Вміти:

- здійснювати правову кваліфікацію відносин, що можуть виникати в конкурентних правовідносинах,
- визначати дії (бездіяльність), що порушують права суб'єктів господарювання на чесну та добросовісну конкуренцію;
- обирати ефективні способи захисту та відновлення порушених прав.

2.3. Перелік компетентностей з дисципліни

№ з/п	Програмна компетентність	Відповідність дисципліни компетентності
	ЗК – загальна компетентність	
ЗК01	<i>Здатність генерувати нові ідеї (креативність)</i>	+
ЗК02	<i>Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними</i>	+
ЗК03	<i>Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору</i>	+
ЗК04	<i>Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іношомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.</i>	+
	СК – спеціальні (фахові) компетентності	
СК01	<i>Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей</i>	+
СК02	<i>Здатність збирати, опрацьовувати та аналізувати правові джерела (нормативно-правові акти, доктринальні джерела, судову практику)</i>	+
СК03	<i>Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проектах правничої</i>	+

	<i>освіти у системі освіти дорослих</i>	
СК04	<i>Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності</i>	+
СК05	<i>Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації</i>	+
СК06	<i>Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права</i>	+
СК07	<i>Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання</i>	+

2.4. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (Знання (Зн1); Уміння/навички (Ум1, Ум2, Ум3); Комунікація (К1, К2); Відповідальність та автономія (АВ1, АВ2))		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
Зн1	<i>Знати:</i> Історію виникнення та розвитку захисту від недобросовісної конкуренції в різних країнах світу. Моделі захисту від проявів недобросовісної конкуренції. Інтелектуальна власність та система її захисту. Місце, роль і значення захисту від недобросовісної конкуренції в системі інтелектуальної власності. Сутність поняття добросовісна конкуренція та особливості її реалізації, як запоруки розвитку ринкових відносин. Добросовісність та чесні звичаї. Конкурентне право. Особливості захисту споживачів та форми боротьби за споживача. Розуміння специфіки захисту	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	15%

	<p>від недобросовісної конкуренції як форми протидії недобросовісній поведінці по відношенню до споживача.</p> <p>Процесуальні засади діяльності антимонопольних органів щодо виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції</p>			
Ум1	<p>Вміти визначати та надавати: Поняття ділової репутації. Особливості оцінки ділової репутації. Складові оцінки ділової репутації.</p> <p>Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання.</p> <p>Неправомірне використання позначень. Поняття та види позначень. Ім'я, комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка (знак для товарів і послуг), рекламні матеріали, оформлення упаковки товарів і періодичних видань, інші позначення. Особливості визначення і охорони. Поняття пріоритету та форми його порушення.</p> <p>Копіювання зовнішнього вигляду виробу. Особливості кваліфікації порушення.</p> <p>Порівняльна реклама: поняття, зміст, форми. Особливості добросовісного порівняння.</p> <p>Відповідальність за неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання.</p>	<p><i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i></p>	<p><i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i></p>	<p><i>10%</i></p>
Ум2	<p>Розуміти сутність та співвідношення понять: Добросовісність та недобросовісність. Поняття недобросовісної конкуренції. Звичаї. Добрі, чесні звичаї. Правила професійної етики.</p>	<p><i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i></p>	<p><i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання</i></p>	<p><i>15%</i></p>

	Міжнародно-правові засади захисту від недобросовісної конкуренції. Особливості кваліфікації порушень на основі генерального делікту ст. 10-bis Паризької конвенції та ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».		<i>задач</i>	
УмЗ	<p><i>Аналізувати</i> рекламу та рекламну продукцію. Особливості рекламування окремих видів товарів. Правила рекламування. Правовий режим реклами. Учасники рекламного ринку їх правовий статус. Особливості виявлення фактів недобросовісної реклами. Співвідношення понять «недобросовісна конкуренція» та «недобросовісна реклама». Поняття та зміст недобросовісної реклами. Особливі прояви недобросовісної реклами, їх небезпека. «Недобросовісна реклама», «порівняльна реклама», «інформація, що вводить в оману»: особливості виявлення і припинення порушень</p> <p>Державний контроль за недопущенням недобросовісної реклами. Правовий статус органів, що здійснюють державний контроль за недопущенням недобросовісної реклами. Механізми попередження і припинення порушень. Відповідальність за недобросовісну рекламу. <i>Вміти обґрунтовано і чітко визначати</i> особливості попередження і припинення форм незаконної підприємницької діяльності спрямованої на дезорганізацію господарської</p>	<p><i>лекція, семінарське заняття, самостійна робота, експрес опитування, підсумкова контрольна робота</i></p>	<p><i>Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота</i></p>	15%

	діяльності конкурента та отримання незаконних переваг у конкуренції			
К1	<p>Брати участь в обговоренні дискусійних питань правозастосування в процесі захисту прав інтелектуальної власності від посягань на комерційну таємницю, що охоплює питання визначення і кваліфікації дій як недобросовісної конкуренції, зокрема: поняття комерційної таємниці, особливості віднесення певної інформації до комерційної таємниці, правовий режим комерційної таємниці та методи захисту інформації.</p> <p>Визначати види та форми посягань на комерційну таємницю конкурента. Промислове шпигунство. Особливості кваліфікації окремих видів недобросовісної конкуренції. Відповідальність за неправомірне збирання, розголошення і використання комерційної таємниці.</p>	<i>Семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i>	<i>10%</i>
К2	Грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати та брати участь в аргументованій професійній дискусії при аналізі специфіки захисту від проявів недобросовісної конкуренції в системі інтелектуальної власності.	<i>Лекція, семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота</i>	<i>10%</i>
АВ1	Визначати та досліджувати проблеми захисту від недобросовісної конкурентної практики на зовнішньому ринку. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту.	<i>Лекція, семінарське заняття, самотійна робота</i>	<i>Експрес опитування, тестування, доповіді, розв'язання задач, наукова робота</i>	<i>10%</i>

	<p>Особливості виявлення демпінгу. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушення. Заходи впливу, що застосовуються до порушників..</p> <p>Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту. Особливості виявлення субсидованого імпорту. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушень. Особливості процесуальних форм. Заходи впливу, що застосовуються до порушників.</p> <p>Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україні. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушень. Заходи впливу, що застосовуються до порушників. Інші засоби захисту економічних інтересів України в процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності</p>			
<p>АВ2</p>	<p>Формувати правові позиції для розв'язання проблем і практичних ситуацій у сфері захисту прав інтелектуальної власності від проявів недобросовісної конкуренції; застосовувати отримані знання для формування належної та достатньої доказової бази у справах щодо порушення прав інтелектуальної власності у формі недобросовісної конкуренції</p>	<p><i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i></p>	<p><i>Експрес опитування, тестування, доповіді, наукова робота, розв'язання задач</i></p>	<p><i>15%</i></p>

2.5. Відповідність результатів навчання компетентностям дисципліни

Результати навчання	Компетентності										
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності						
	ЗК01 (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	ЗК02 (Зн1; К1, К2)	ЗК03 (Ум1; АВ1)	ЗК04 (Ум2; К1, К2; АВ1)	СК01 (Зн1; Ум1; К1, АВ1, АВ2)	СК02 (Ум2, Ум3; К2)	СК03 (Зн1; К1, К2; АВ2)	СК04 (Ум2, Ум3; АВ1)	СК05 (Зн1; Ум1; АВ1)	СК06 (Зн1; Ум1; К2, АВ1)	СК07 (Зн1; Ум1; АВ1)
РН01 Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій			+	+	+		+	+	+		+
РН02 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях		+			+	+					+
РН03 Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та	+				+	+	+			+	+

<i>української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права</i>											
PH04 <i>Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.</i>	+		+		+	+				+	+
PH05 <i>Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.</i>			+		+	+					+
PH06 <i>Розуміти загальні принципи</i>	+		+			+	+	+	+		

та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.											
PH07 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності					+			+		+	
PH08 Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проєктами, які дають можливість створювати законопроєктну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо	+	+		+	+	+	+		+	+	+

<i>наукових результатів</i>											
PH09 <i>Організувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін</i>				+				+			
PH10 <i>Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження</i>	+	+			+	+		+		+	+
PH11 <i>Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах</i>			+	+	+	+		+		+	

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Історико-правові засади формування інституту захисту від недобросовісної конкуренції

Тема 2. Процесуальні засади діяльності антимонопольних органів щодо виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції

Тема 3. Поняття і зміст недобросовісної конкуренції

Тема 4. Правові засади захисту ділової репутації суб'єкта господарювання на ринку

Тема 5. Особливості попередження і припинення форм незаконної підприємницької діяльності спрямованої на дезорганізацію господарської діяльності конкурента та отримання незаконних переваг у конкуренції

Тема 6. Захист комерційної таємниці

Тема 7. Окремі аспекти захисту прав споживачів від проявів недобросовісної реклами

Тема 8. Особливості захисту від недобросовісної конкуренції у зовнішньоекономічній діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінари	самостійна робота		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Історико-правові засади формування інституту захисту від недобросовісної конкуренції.	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 2. Процесуальні засади діяльності антимонопольних органів щодо виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 3. Поняття і зміст недобросовісної конкуренції.	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 4. Правові засади захисту ділової репутації суб'єкта господарювання на ринку.	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 5. Особливості	6	2	2	2	8	2	–	6

попередження і припинення форм незаконної підприємницької діяльності спрямованої на дезорганізацію господарської діяльності конкурента та отримання незаконних переваг у конкуренції.								
Тема 6. Захист комерційної таємниці	12	4	4	4	12	2	2	8
Тема 7. Окремі аспекти захисту прав споживачів від проявів недобросовісної реклами	6	2	2	2	6	–	–	6
Тема 8. Особливості захисту від недобросовісної конкуренції у зовнішньоекономічній діяльності	12	4	4	4	10	2	–	8
Усього годин	60	20	20	20	60	6	2	52

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Історико-правові засади формування інституту захисту від недобросовісної конкуренції	2	–
2	Тема 2 Процесуальні засади діяльності антимонопольних органів щодо виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції Подання заяви та її розгляд. Зміст заяви. Залишення заяви без руху. Залишення заяви без розгляду. Відмова у порушенні справи. Винесення рекомендацій щодо припинення порушень. Розгляд справи. Докази у справі. Подання попереднього висновку по справі. Рішення по справі. Види рішень. Зміст рішень. Особливості рішення у справі про недобросовісну конкуренцію. Підстави закриття провадження по справі. Перегляд рішень. Виконання рішень. Порядок та підстави подання антимонопольними органами позовів до суду та форми їх участі у розгляді справ. Оскарження рішень Антимонопольного комітету України в суді та господарському суді. Особливості розгляду адміністративних справ у судах.	2	–
3	Тема 3. Добросовісність та недобросовісність. Поняття недобросовісної конкуренції. Звичаї. Добрі,	2	–

	чесні звичаї. Правила професійної етики. Міжнародно-правові засади захисту від недобросовісної конкуренції. Особливості кваліфікації порушень на основі генерального делікту ст. 10-bis Паризької конвенції та ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»		
4	Тема 4. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання. Неправомірне використання позначень. Поняття та види позначень. Ім'я, комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка (знак для товарів і послуг), рекламні матеріали, оформлення упаковки товарів і періодичних видань, інші позначення. Особливості визначення і охорони. Поняття пріоритету та форми його порушення. Копіювання зовнішнього вигляду виробу. Особливості кваліфікації порушення. Порівняльна реклама: поняття, зміст, форми. Особливості добросовісного порівняння. Відповідальність за неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання.	2	—
5	Тема 5. Створення перешкод суб'єктам господарювання в конкуренції. Поняття і види перешкод. Особливості захисту підприємців від незаконної підприємницької активності. Дискредитація суб'єктів господарювання.: поняття та види. Шкода діловій репутації та особливості її оцінки. Кваліфікація порушення. Підкуп у підприємницькій діяльності як форма боротьби з конкурентом. Особливості та основні форми підкупу та схилення порушення Особливості кваліфікації дій. Отримання незаконних переваг у конкуренції: поняття та особливості кваліфікації порушення. Види переваг. Особливості використання інформації в підприємницькій діяльності. Інформація, що вводить в оману. Відповідальність за правопорушення.	2	—
6	Тема 6. Інформація і її значення у підприємницькій діяльності. Види правових режимів інформації. Особливості використання інформації з обмеженим доступом. Захист інформації. Поняття комерційної таємниці. Особливості віднесення певної інформації до комерційної таємниці. Правовий режим комерційної таємниці та методи захисту інформації. Комерційна таємниця як складова інтелектуальної власності. Види та форми посягань на комерційну таємницю конкурента. Промислове шпигунство. Особливості кваліфікації окремих видів недобросовісної конкуренції. Відповідальність за неправомірне збирання,	4	2

	розголошення і використання комерційної таємниці.		
7	Тема 7. Поняття реклами та рекламної продукції. Особливості рекламування окремих видів товарів. Правила рекламування. Правовий режим реклами. Учасники рекламного ринку їх правовий статус. Особливості виявлення фактів недобросовісної реклами. Співвідношення понять «недобросовісна конкуренція» та «недобросовісна реклама». Поняття та зміст недобросовісної реклами. Особливі прояви недобросовісної реклами, їх небезпека. «Недобросовісна реклама», «порівняльна реклама», «інформація, що вводить в оману»: особливості виявлення і припинення порушень Державний контроль за недопущенням недобросовісної реклами. Правовий статус органів, що здійснюють державний контроль за недопущенням недобросовісної реклами. Механізми попередження і припинення порушень. Відповідальність за недобросовісну рекламу.	2	–
8	Тема 8. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту. Особливості виявлення демпінгу. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушення. Заходи впливу, що застосовуються до порушників. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту. Особливості виявлення субсидованого імпорту. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушень. Особливості процесуальних форм. Заходи впливу, що застосовуються до порушників. Застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну. Механізми попередження виявлення та припинення правопорушень. Заходи впливу, що застосовуються до порушників. Інші засоби захисту економічних інтересів України в процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності.	4	–
	Усього	20	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Історико-правові засади формування інституту захисту від недобросовісної конкуренції	2	6
2.	Процесуальні засади діяльності антимонопольних органів щодо виявлення і припинення фактів недобросовісної конкуренції	2	6
3.	Міжнародно-правові засади захисту від	2	6

	недобросовісної конкуренції. Особливості кваліфікації порушень на основі генерального делікту ст. 10-bis Паризької конвенції та ст. 1 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»		
4.	Правові засади захисту ділової репутації суб'єкта господарювання на ринку	2	6
5.	Особливості попередження і припинення форм незаконної підприємницької діяльності спрямованої на дезорганізацію господарської діяльності конкурента та отримання незаконних переваг у конкуренції	2	6
6.	Захист комерційної таємниці	4	8
7.	Окремі аспекти захисту прав споживачів від проявів недобросовісної реклами	2	6
8.	Особливості захисту від недобросовісної конкуренції у зовнішньоекономічній діяльності	4	8
	Усього	20	52

7. Методи навчання

Основними формами організації навчання є:

Лекція — основна форма проведення навчальних занять у вищому навчальному закладі, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою. Можливе читання окремих лекцій з проблем, які стосуються даної навчальної дисципліни, але не охоплені навчальною програмою. Такі лекції проводяться провідними вченими або спеціалістами для аспірантів та працівників вищих навчальних закладів в окремо відведений час. Лекції проводяться лекторами – професорами і доцентами (викладачами) вищого навчального закладу, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій. Лекції проводяться у відповідно обладнаних приміщеннях – аудиторіях для однієї або більше академічних груп аспірантів;

Практичне заняття — форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд аспірантами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання аспірантом відповідно сформульованих завдань;

Семінарське заняття — форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих аспіранти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою. Перелік тем семінарських занять

визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Консультація — форма навчального заняття, при якій аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може бути індивідуальною або проводитися для групи аспірантів, залежно від того, чи викладач консультиє аспірантів з питань, пов'язаних із виконанням індивідуальних завдань, чи з теоретичних питань навчальної дисципліни. Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій з конкретної дисципліни, визначається навчальним планом.

Обов'язковим є рішення задач з цивільного та сімейного права.

8. Методи контролю

При перевірці засвоєного аспірантами навчального матеріалу застосовуються такі методи контролю: опитування, тематична дискусія, контрольні запитання з метою виявлення ступеня отриманих знань. Також у ході аспіранти будуть залучатися до вирішення практичних завдань на прикладі конкретних судових справ.

9. Критерії оцінювання результатів навчання аспірантів

Рівень оцінки знань аспірантів здійснюється за результатами застосування методів контролю. Оцінка здійснюється за результатами семінарських занять.

При цьому враховується як теоретичний, такі практичний рівень знань аспіранта. Контроль аспірантів проводиться як у письмовій, так і усній формі.

Максимальна кількість балів, яку може аспірант набрати за результатами поточного контролю становить 60 балів. Максимальна кількість балів, яку аспірант може набрати за результатами підсумкового контролю складає 40 балів.

Загальна максимальна кількість балів за результатами вивчення дисципліни складає 100 балів.

Загальний підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів засвоєння навчального курсу.

Бальна шкала та критерії оцінки

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
5	5	6	8	8	10	8	10		

Орієнтовні форми контролю знань на лекціях і семінарських заняттях та їх оцінка:

– експрес-опитування – до 3 балів;

- доповідь (повна відповідь на питання) – до 5 балів;
- доповнення відповіді – до 2 балів;
- участь у дискусії – до 2 балів;
- виконання індивідуального завдання – до 5 балів;
- вирішення задачі – до 5 балів;
- мінімальний бал за участь в семінарському занятті – 1.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
74 – 81		
64 – 73	задовільно	
60 – 63		
35 – 39	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

З метою ефективного засвоєння навчального матеріалу аспірантам рекомендується дотримуватися наступного алгоритму:

- 1) опрацювання матеріалу лекцій;
- 2) опрацювання рекомендованої наукової літератури та інформаційних ресурсів;
- 3) робота з законодавчими документами;
- 4) самостійне узагальнення відповідної правозастосовчої практики, у тому числі й зарубіжної (звертатися до рекомендованих інформаційних ресурсів);
- 5) на підставі узагальнення практичного матеріалу та теоретичного сформулювати проблематику (комплекс теоретичних та практичних питань) щодо відповідної тематики семінарського заняття з навчального курсу, та запропонувати власне бачення щодо можливого розв'язання таких питань;
- 6) аналіз зарубіжної законодавчої практики з відповідної проблематики.

Вказані рекомендації можуть застосовуватися й для самостійної роботи аспірантів.

12. Рекомендована література

Базова література

Основна

1. Договір про заснування Європейського Співтовариства. Законодавство України про захист економічної конкуренції. К.: АМК. 2006 р. С. 355
2. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text
3. Заключний акт, який утілює результати Уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів від 15.04.1994р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_002#n3
4. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, прийнята 15.04.1994 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018
5. Конституція України¹. К. 1996.
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. К.: Істина. 2004.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003. К.: Істина. 2004.
8. Кодекс про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 № 8073-Х
9. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. URL: www.rada.gov.ua
10. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.93 р. № 3659-12 (зі змінами та доповненнями). URL: www.rada.gov.ua
11. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.96 р. №236/96-ВР. URL: www.rada.gov.ua
12. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 р. № 1682-III. URL: www.rada.gov.ua
13. Про рекламу: Закон України від 03.07.96 р. № 270/96-ВР. URL: www.rada.gov.ua
14. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 вересня 2008 року № 514-VI. URL: www.rada.gov.ua
15. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.91 р. № 1576-12. URL: www.rada.gov.ua
16. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 16.02.2006 р. URL: www.rada.gov.ua
17. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.03.91 р. №1023-12. URL: www.rada.gov.ua
18. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 20.03.91 р. № 872-1. URL: www.rada.gov.ua
19. Про внесення змін і доповнень до Кримінального, кримінально-процесуального кодексів України та Кодексу України про адміністративні правопорушення: Закон України від 28.01.94 р. № 3888-12. URL: www.rada.gov.ua
20. Господарський процесуальний кодекс із змінами і доповненнями на

---

¹ Нормативні акти подаються в першій редакції. Поточні редакції на сайті Верховної Ради України www.rada.gov.ua

26.06. 2001 р. URL: www.rada.gov.ua

21. Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності: Закон України від 28.02.95 р. № 75/95-ВР. URL: www.rada.gov.ua

22. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. Ст. 377.

23. Про міжнародне приватне право: Закон України від 24.06.2005 р. URL: www.rada.gov.ua

24. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 9-10. Ст. 65.

25. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 9-10. Ст. 66.

26. Про заходи щодо реалізації державної політики у сфері природних монополій: Указ Президента України. *Урядовий кур'єр*. 1997.

27. Основні напрями конкурентної політики України на 2002–2004 роки: Указ Президента України. *Урядовий кур'єр*. 2001. № 47. С. 5.

28. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності: Указ Президента України. *Офіційний вісник*. 1998. № 30. Ст.119.

29. Про особливості застосування положень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у зв'язку з набранням чинності. Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 18 грудня 2008 року № 689-VI. Інформаційний лист АМК України. URL: www.amc.gov.ua

30. Про деякі питання практики застосування окремих норм чинного законодавства у вирішенні спорів: Лист Вищого арбітражного суду від 15.05.97 р. №01-167

31. Про деякі питання, порушені у доповідних записках про роботу Арбітражних судів у 1998 році: Лист Вищого арбітражного суду України від 31.03.99 р. № 01-8/46.

32. Про деякі питання, порушені у доповідних записках про роботу господарських судів у 2000 році: Лист Вищого господарського суду України від 31.03.01 р.

33. Про деякі питання практики застосування окремих норм чинного законодавства у вирішенні спорів: Лист Вищого арбітражного суду від 17.08.98 р. № 01-8/314.

34. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 03.12.2004 № 04-5/3180 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції».

35. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 11.07.2005 № 01-8/1222 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про захист економічної конкуренції».

36. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 24.10.2006 № 01-8/2361 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням конкурентного законодавства».

37. Оглядовий лист Вищого господарського суду України від 21.08.2007

№ 01-8/741 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням конкурентного законодавства».

38. Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 13.04.2007 № 01-8/229 «Про деякі питання практики застосування конкурентного законодавства».

39. Антимонопольна діяльність: Підручник / ред. проф.. В.Д. Лагутін. К. 2005. 581 с.

40. Бакалінська О.О. Організаційно-правові засади захисту конкуренції в Україні. К. 2005.- 196 с.

41. Введение в интеллектуальную собственность. М.: «ВОИС», 1999.

42. Дахно І.І. Антимонопольне право. Курс лекцій. К.: «Четверта хвиля» 1998

43. Посібник для суддів захист економічної конкуренції 2022. URL: http://nsj.gov.ua/files/1643191642Handbook%20on%20Competition_Final.pdf

44. Швидка Т. І. Конкурентне право: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 96с.

45. Швидка Т. І. Правовий захист економічної конкуренції: навч. посіб. Харків: Юрайт, 2015. 208 с.

46. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях: навч. посіб. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків: Право, 2019. 136.

47. Швидка Т. І. Становлення сучасного конкурентного законодавства: світовий та вітчизняний досвід: монографія. Харків: Право, 2018. 168 с. 21.

48. Швидка Т. І. Впровадження та застосування програми «leniency» в законодавство України за антиконкурентні узгоджені дії. Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Економічна теорія та право: зб. наук. пр./ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2016. - 2016. № 4 (27). - С. 169-180.

Додаткова

49. Бакалінська О. О. Конкурентне право: навч. посіб. Київ: КНТЕУ, 2009. 380 с.

50. Безух О. В. Проблеми правового регулювання економічної конкуренції в Україні. Тернопіль, 2008. 192 с.

51. Борисенко З. Основи конкурентної політики: підруч. Київ: Таксон, 2004. 706 с. 4

52. Валітов С. С. Конкурентне право: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 432 с.

53. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: моногр. Харків: Юрайт, 2012. 456 с. 6.

54. Олефір А. Угода про державні закупівлі СОТ: правові наслідки для України. Підприємництво, господарство і право. 2017. №3. С. 79–84

55. Смирнова К. В. Правове регулювання конкуренції в Європейському Союзі: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2017. 490 с.